

KDO JSOU NÍŽE POPSANÉ OSOBNOSTI? MOHL SE S NIMI MORDECHAJ MAISEL SETKAT?

A) .....

ANO / NE

Jsem židovský rabín a učenec. Nejdříve jsem působil jako moravský vrchní zemský rabín v Mikulově a později jsem se stal vrchním rabínem a hlavou talmudické školy v Praze. Mimo židovskou komunitu jsem se stal známým především díky legendě, která se rozšířila v 19. století.

Předmět, který je se mnou spojený:

B) .....

ANO / NE

Jsem významným panovníkem a jedním z nejdůležitějších představitelů evropského osvícenství. Především jsem prosadil řadu reforem a proto jsem se těšil velké oblibě. Byla po mně pojmenovaná i čtvrť, kde se právě nacházíte.

Předmět, který je se mnou spojený:

Modlitby za císařovnu Marii Terezii, jejího manžela Františka I. Lotrinského a syna Josefa, modlitby a hazkarot Maiselovy synagogy, Praha, 18. století

C) .....

ANO / NE

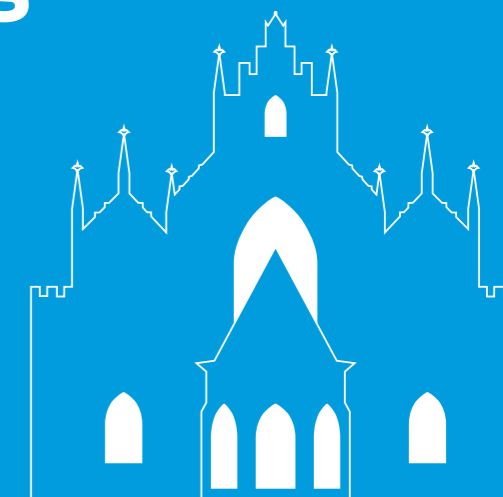
Než jsem se usadil v Praze, studoval jsem také na ješivách v Bonnu, Frankfurtu a Krakově. Velmi mě zajímala matematika i astronomie a měl jsem možnost navštívit také observatoř Tychona Braheho. Mým neznámějším spisem je ale historické dílo – kronika Cemach David.

Předmět, který je se mnou spojený:

Tato publikace byla vydána s přispěním Ministerstva kultury České republiky
Židovské muzeum v Praze, Oddělení pro vzdělávání a kulturu Židovského muzea v Praze
Maiselova 15, 110 00 Praha, education @jewishmuseum.cz, tel: 222 749 350, fotografie a dokumenty: archiv Židovského muzea v Praze

Historie Židů v Čechách a na Moravě Maiselova synagoga

Oddělení pro vzdělávání a kulturu Židovského muzea v Praze

VÍTÁME VÁS V MAISELOVĚ SYNAGOZE

Nyní máte 10 minut, abyste si ve dvojicích prošli interiér a zaznamenali své první dojmy (barvy, zvuky).

V krabici je řada předmětů. Jeden z nich si vyberte a zamyslete se, jak by tento předmět mohl souviset s některým tématem z expozice.

25. 8. 1662

Milí studenti, milé studentky,

jmenuji se Samuel Maisel a pocházím z významné rodiny, která se usadila v Praze pravděpodobně již v patnáctém století.

Můj prastrýc Mordechaj Maisel byl úspěšným obchodníkem, bankéřem, a dokonce i dvorním Židem císaře. Podporoval v ghettu školství, dobročinnost a financování veřejných staveb – radnice, Vysoké synagogy, veřejných lázní, chudobince a vydláždění města. Jeho nejvýznamnějším počinem bylo vybudování soukromé Maiselovy synagogy, ve které se teď nacházíte.

Během svého života obdržel od císaře právo pořádat závěť. Avšak císař už několik dní před jeho smrtí nechal vymazat z úředních knih nejvyššího purkrabství majestát, kterým mu povolil svobodné podnikání. A tak byl jeho majetek 4 dny po jeho smrti, tedy 17. března 1601, zkonfiskován.

Během vleklého sporu, který pokračuje po několik desítek let, bychom já i moji příbuzní chtěli nejen získat zpět rodinný majetek, ale také odkrýt tajemství historie naší rodiny a zjistit více o našem prastrýci Mordechaji Maiselovi.

Tímto Vás prosím, abyste nám s tímto nelehkým úkolem pomohli a díky informacím z muzejní expozice zjistili něco více nejen o mém prastrýci, ale také o tehdejších životech Židů v Čechách a na Moravě.

S úctou

Samuel Maisel

OBECNÉ OTÁZKY

Vyjmenuj 3 příklady českých a 3 příklady moravských měst, kde Židé v minulosti pobývali. Směli bydlet libovolně, nebo pobývali ve zvláštní čtvrti?

Navzdory privilegiím, která byla Židům od 13. století několikrát přirknuta, byli Židé na našem území také často pronásledováni. Uveďte příklady protižidovských nařízení. Jaké z nich je podle Vás nejhorší? Proč?

Co je to židovská obec (kehila) a jaká byla její funkce?

Vysvětlete pojem aškenázská kultura. Jaké byly její charakteristické znaky?

Jaké doby se týká zlatý věk a co označuje? Se kterým panovníkem je spojen?

Jaká povolání směli Židé vykonávat?

Jak se k Židům v Českých zemích stavěla církev?

Co umožnily Josefínské reformy Židům? Uveďte příklady.

Co byla haskala a jaký byl její cíl?

JAKÉ PŘEDMĚTY JSOU NA OBRÁZCÍCH? PATŘILY MORDECHAJI MAISELOVI?

KDO JSOU NÍŽE POPSANÉ OSOBNOSTI? MOHL SE S NIMI MORDECHAJ MAISEL SETKAT?

A) .....

ANO / NE

Díky svým znalostem a diplomatickým schopnostem jsem byl roku 1754 povolán na místo pražského vrchního rabína. Zasloužil jsem se o zlepšení vztahů mezi státem a českou židovskou komunitou. Přestože tvrdě vystupuji jak proti chasidismu a pseudo-mesianistickým hnutím, tak proti radikální formě židovského osvěcenství, vědecké aktivity umírněných osvícenců naopak schvaluji a vítám zřizování normálních škol vyučujících vedle náboženských i světské předměty.

Předmět, který je se mnou spojený:

B) .....

ANO / NE

Po smrti svého prvního manžela jsem putovala po polských a ukrajinských židovských obcích, a protože jsem, nejen díky svému otci – rabínovi, získala obsáhlé vzdělání v tradičních rabínských disciplínách, působila jsem jako kazatelka pro ženy. Ke konci života jsem se usadila se svým druhým manželem v Praze. Jsem autorkou několika literárních děl v jidiš, ale kromě jedné liturgické skladby se zachoval pouze krátký spisek patřící do žánru etické literatury (hebr. musar), který je příručkou správného jednání pro ženy v záležitostech rodinných vztahů a vedení domácnosti.

Předmět, který je se mnou spojený:

C) .....

ANO / NE

Během svého života jsem se věnoval především liturgické poezii (pijutim, slichot). Má nejvýznamnější skladba *Všechna ta protivenství* sugestivně popisuje krvavý pogrom, který postihl pražskou židovskou čtvrť o Velikonocích roku 1389. Věnoval jsem se ale rovněž mystice – jsem autorem kabalistického spisu *Kodeš hilulim* a pojednání o hebrejském písmenu šin. Jsem pohřben na Starém židovském hřbitově v Praze a patří mi nejstarší datovaný náhrobek na tomto pohřebišti.

Předmět, který je se mnou spojený:

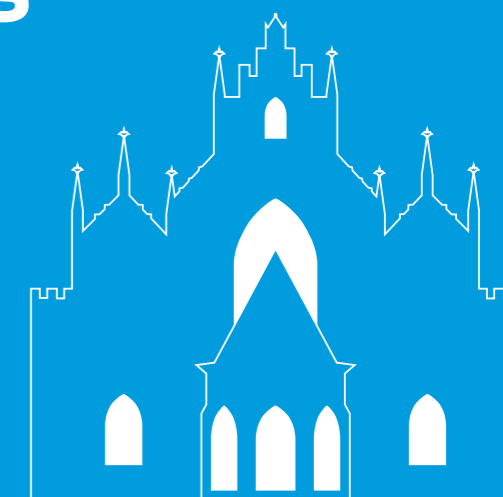

Elegie *Et kol ha-tela'a* (Všechna ta protivenství)
ve spisu *Slichot ke-seder bejt ha-kneset ha-ješana*,
Praha 1605

Tato publikace byla vydána s přispěním Ministerstva kultury České republiky
Židovské muzeum v Praze, Oddělení pro vzdělávání a kulturu Židovského muzea v Praze
Maiselova 15, 110 00 Praha, education@jewishmuseum.cz, tel: 222 749 350, fotografie a dokumenty: archiv Židovského muzea v Praze

Historie Židů v Čechách a na Moravě Maiselova synagoga

Oddělení pro vzdělávání a kulturu Židovského muzea v Praze

VÍTÁME VÁS V MAISELOVĚ SYNAGOZE

Nyní máte 10 minut, abyste si ve dvojicích prošli interiér a zaznamenali své první dojmy (barvy, zvuky).

V krabičce je řada předmětů. Jeden z nich si vyberte a zamyslete se, jak by tento předmět mohl souviset s některým tématem z expozice.

25. 8. 1662

Milí studenti, milé studentky,

jmenuji se Samuel Maisel a pocházím z významné rodiny, která se usadila v Praze pravděpodobně již v patnáctém století.

Můj prastrýc Mordechaj Maisel byl úspěšným obchodníkem, bankéřem, a dokonce i dvorním Židem císaře. Podporoval v ghettu školství, dobročinnost a financování veřejných staveb – radnice, Vysoké synagogy, veřejných lázní, chudobince a vydláždění města. Jeho nejvýznamnějším počinem bylo vybudování soukromé Maiselovy synagogy, ve které se teď nacházíte.

Během svého života obdržel od císaře právo pořádit závěť. Avšak císař už několik dní před jeho smrtí nechal vymazat z úředních knih nejvyššího purkrabství majestát, kterým mu povolil svobodné podnikání. A tak byl jeho majetek 4 dny po jeho smrti, tedy 17. března 1601, zkonfiskován.

Během vleklého sporu, který pokračuje po několik desítek let, bychom já i moji příbuzní chtěli nejen získat zpět rodinný majetek, ale také odkrýt tajemství historie naší rodiny a zjistit více o našem prastrýci Mordechaji Maiselovi.

Tímto Vás prosím, abyste nám s tímto nelehkým úkolem pomohli a díky informacím z muzejní expozice zjistili něco více nejen o mém prastrýci, ale také o tehdejších životech Židů v Čechách a na Moravě.

S úctou

Samuel Maisel

OBECNÉ OTÁZKY

Vyjmenuj 3 příklady českých a 3 příklady moravských měst, kde Židé v minulosti pobývali. Směli bydlet libovolně, nebo pobývali ve zvláštní čtvrti?

Navzdory privilegiím, která byla Židům od 13. století několikrát přirknuta, byli Židé na našem území také často pronásledováni. Uveďte příklady protižidovských nařízení. Jaké z nich je podle Vás nejhorší? Proč?

Co je to kehila a jaká byla její funkce?

Vysvětlete pojem aškenázská kultura. Jaké byly její charakteristické znaky?

Jaké doby se týká zlatý věk a co označuje? Se kterým panovníkem je spojen?

Jaká povolání směli Židé vykonávat?

Jak se k Židům v Českých zemích stavěla církev?

Co umožnily Josefínské reformy Židům? Uveďte příklady.

Co byla haskala a jaký byl její cíl?

JAKÉ PŘEDMĚTY JSOU NA OBRÁZCÍCH? PATŘILY MORDECHAJI MAISELOVI?

